

7
30

נצבים (תשי"ח)

ל י"א-כ'

לפננה הפרק כולו ולרעיונותיו הכלליים עיין גליון נצבים תשי"ח.

א. שאלות סגנון:

- 1) י"א כי המצוה הזאת התוכל להסביר למה נאמר בלי יחיד "המצוה" ולא בלי רבים כבפ' ט"ז?
- 2) י"ב-י"ג לא בשמיח היא... ולא מעבר לים היא... התוכל להסביר לשם מה בא הכפל?
- 3) השוה פ' ט"ו ראה נתתי לפניך היום את החיים לפרק י"א כ"ו ראה אנכי נותן לפניכם היום התוכל להסביר את סבת חלופי הזמנים בפסוקים אלה?

י"ב לא בשמים היא

למד בבא מציעא נ"ט ע"ב החל מן "באותו היום השיב ר' אליעזר כל התשובות שבעולם" ועד "נצחוני בני" (מודפס גם בספר האגדה לביאליק כרך א ספר שני פרק י"ד ר' אליעזר בן הורקנוס סעיף צ"ח עמ' ל"ג בהוצאה המנוקדת). הסבר, כיצד משתמש ר' יהושע בפסוקנו ומה המסקנות שהוא מוציא ממנו.

ג. י"ב לא בשמים היא...

ומב"כ הלכות יסודי התורה ט הלכה א: דבר ברור ומפורש בתורה שהיא מצוה עומדת לעולם ולעולמי עולמים, אין לה לא שנוי ולא גרעון ולא תוספת שני (דברים, י"ג, א') "את כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אותו תשמרון לעשות, לא תוסף עליו ולא תגרע ממנו" ונאמר (דברים כ"ט, כ"ה) "והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת" - הא למדת שכל דברי התורה מצווין לנו לעשותן עד עולם וכן הוא אומר "חוקת עולם לדורותם" ונאמר "לא בשמים היא" - הא למדת שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה, לפיכך אם יעמוד איש בין מן האומות בין מישראל ויעשה אות או מופת ויאמר שה' שלחו להוסיף מצוה או לגרע מצוה או לפרש במצוה מן המצוות פרוש שלא שמענו ממשה או שאמר שאזתן המצוות שנצטוו בהן ישראל אינן לעולם ולדורי דורות אלא מצוות לפי זמן היו - הרי זה נביא שקר... הלכה ד: וכן אם עקר דבר מדברים שלמדנו מפי השמועה או שאמר בדין מדיני תורה שה' צוה לו שהדין כך הוא והלכה כדברי פלוני - הרי זה נביא שקר... אע"פ שעשה אות, שהרי בא להכחיש תורה שאמרה "לא בשמים היא"

וע' רש"י י"א, י"ה לא נפלאות; י"כ ד"ה לא בשמים היא
 ראב"ע "נפלאות"; "לא בשמים היא"; י"ג ד"ה מעבר לים
 רמב"ן "וטעם כי המצוה הזאת ביחוד החל מן "והטעם לאמור כי אם יהיה נדחק
 ספורנו" לא נפלאות; לא רחוקה; י"ג ד"ה ולא מעבר לים הוא.

- 1. הסבר, במה שונה דרך שמושו של הרמב"ם בפסוקנו מן הדרך שהלכו בה כל המפרשים הנ"ל בהבנת פסוקנו!
- 2. מי מהם קרוב לשמוש הפסוק בפי ר' יהושע (שאלה ב).

ד. ט"ו ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב...

רש"י ד"ה את החיים ואת הטוב; ט"ז ד"ה אשר אנכי מצוך; ד"ה וחיים
 ראב"ע "החיים; הטוב;
 במה שונה רש"י מן הפירוש הרגיל (כגון פירוש ראב"ע כאן) ומה הצריכו לפרש בדרך המיוחדת?

לתשומת לב המנורים: גליונות "ויקהל", "אמור" עד "עקב" (ועד בכלל), כי תצא לא הפיעו השנה בגלל צוק העתים בירושלם. אם חסרים גליונות אחרים, נא להודיענו ונשלחם.